

TÜRKİYE’DE YABANCI DİL OLARAK FRANSIZCA EĞİTİMİNDE EYLEM ODAKLI YAKLAŞIM

Ashlan KANMAZ

Özet

Öğrenmenin yaşam boyu süren bir etkinlik olduğu görüşünü benimseyen 21. yüzyıl eğitim anlayışı, öğreneni eğitim sürecinin merkezine konumlandırarak onu, bu sürecin aktörü olarak tanımlamaktadır. Her şeyden önce sosyal bir birey olan öğrenen, doğası gereği yaşadığı çevrede kendini ifade etme gereksinimi duyar. Özellikle yabancı dil öğreniminin temeli, bireyin ana dili dışındaki bir dille iletişim kurma gereksinimine dayanır. Buna karşın, yabancı dil eğitiminde dört temel beceriden kazanımı en güç olan, konuşma becerisidir. Dil kullanıcısının düşünce, görüş ve niyetini aktarabilme yetisi yalnızca sözcük bilgisi ve dil bilgisi kurallarıyla sınırlı olmayıp, dili, gerçek iletişim durumlarında, bağlama uygun yöneterek sosyal ilişkilere yön verebilmeye ilişkin edimbilimsel yetiyi de beraberinde gerektirmektedir. Bu yeti ise ancak öğrenilmekte olan dilin günlük iletişim durumlarında sıklıkla kullanımıyla geliştirilebilir. Türkiye gibi öğrenilmekte olan dilin eğitim ortamı dışında kullanılmadığı ülkelerde öğrenenin edindiği pek çok söz kalıbı ve yapısal bilgiyi doğal iletişim boyutuna aktarabilme olanağı yoktur. Buna bağlı olarak bu çalışma, Türkiye’de Fransızca’yı yabancı dil olarak öğrenen Türk öğrencilerin sınıf ortamındaki sanal etkileşim süreçleriyle edindikleri dilsel bilgileri özgün kullanıma aktarabilme yetilerini incelemeyi hedef almaktadır. Bu çerçevede öğreneni, öğrenme sürecinin merkezine yerleştiren ve eylem odaklı bir dil eğitimi yaklaşımını benimseyen ‘Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nce standart olarak belirtilen kazanımlar, yabancı dil eğitimine yönelik yöntem kitaplarındaki etkinliklerle mümkün müdür sorusuna yanıt aranacaktır.

Anahtar kelimeler: Yabancı dil öğretimi, Fransızca, eylem odaklılık, işbirlikçi öğrenme

ACTION-ORIENTED APPROACH TO FRENCH LANGUAGE TEACHING IN TURKEY

Abstract

The 21st century sense of education, which embraces the idea that learning is a life-long activity, places the learner at the center of the education process and defines it as the actor of this process. In the first place, as a social individual, the learner needs to express himself/herself at where he/she has been living as a course of his/her nature. Especially the base of foreign language learning stands on the individual’s need to communicate with a language besides of mother his/her mother language. On the other hand, speaking is the most difficult one of the four basic skills in foreign language education. The ability of a language user to express his / her thoughts, opinions and intentions is not only limited by lexicology and grammatical rules, but also requires managing the language appropriately for the context in real communication situations through pragmatic ability related to directing social relations. This ability can only be improved by frequent use of the language that is being learned in daily communication situations. There is no possibility of transferring lots of word patterns and the structural information to the dimension of natural communication in the countries like Turkey which the language being taught is not used out of the educational environment. Therefore, this study aims to examine the ability of Turkish students, who are learning French as a foreign language in Turkey, to transfer their linguistic knowledge that they acquired using the virtual interaction processes in the classroom environment. In this framework, an answer will be looked for the question of ‘Are the achievements that are specified as standard?’ by Common European Framework of Reference For Languages, which puts the learner into the center of the learning process and adopts an goal-oriented language approach also possible with the activities in the method books devoted to foreign language education?

Key words: Foreign language education, French, goal-orientedness, collaborative learning

Giriş

Dili, her şeyden önce bir iletişim aracı olarak ele alan günümüz yabancı dil eğitimi yaklaşımında bireyin kendini en etkin biçimde ifade edebildiği konuşma becerisi ve buna paralel olarak dili, çeşitli toplumsal bağlamlar içerisinde doğru biçimde kullanabilme yetisi olan edimbilimsel beceri önemli bir yer tutmaktadır. 2000’li yılların başından bu yana yabancı dil öğretim yöntemlerinin başına oturan eylem odaklı yaklaşım, öğrenenin hedef dili etkin biçimde kullanarak fark-

lı kişi ve topluluklarla başarılı bir etkileşim sağlayabilmesi ve ortak eylemler gerçekleştirebilmesini hedef alır. Avrupa Konseyi'nin geliştirdiği ve dil eğitimi, edinimi, ölçme ve değerlendirmesinde başvuru kitabı olarak kabul edilen 'Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni' de dil öğreneni ya da dil kullanıcılarını belirli koşul ve eylemsel alanlarda görev yerine getirmeyle yükümlü sosyal aktörler olarak tanımlamaktadır. Dili, bir yaşam aracı olarak ele alan bu yaklaşımın savunucularından Puren (2004), Avrupa ülkeleri kaynaşma sürecindeki ilerlemeye paralel olarak öğreneni farklı yabancı dil konuşucularıyla yaşama ve çalışmaya hazırlamanın önemini vurgular. Burada asıl hedef, öğrenenin hedef dil aracılığıyla iletişim kurabilmesinin ötesinde bu dil aracılığıyla işbirlikçi bir eylem gerçekleştirebilmesidir. Dil, bu eylemin gerçekleşmesinde kullanılan araçtır.

Sosyal bir çevrede üzerine düşen görevi gerçekleştirme sürecindeki dil kullanıcısı kendini hedef odaklı ifade ederek dil öğrenim sürecinde daha etkin bir rol üstlenecek ve böylelikle bireysel ifade olanaklarını geliştirecektir. Dili kullanarak öğrenme ilkesine dayanan eylem odaklı yabancı dil öğretimi, eğitim sürecini, öğrenen ve öğretenin rollerini yeniden tanımlamaktadır. Burada öğretmenin görevi öğreneni dış dünyada çeşitli iletişim durumlarını ve bireylerarası ilişkileri yönetmeye yönlendirmektir. Bu da öğrenenin bilişsel becerilerinin yanı sıra uzmanlık bilgileri ve hazır bulunuşluk becerilerinin de geliştirilmesini ön plana çıkarmaktadır. Bilişsel beceri olarak öğrenenin farklı sosyal grupların değerleri ve dil kesitleri konusundaki bilgisi, uzmanlık bilgisi olarak radyo, televizyon, internet gibi görsel ve işitsel multimedya araçlarını kullanarak farklı kültürler ve dil kullanımları hakkındaki farkındalığı, hazır bulunuşluk becerisi olarak ise başkalarıyla sosyal etkileşime geçebilme yetisi algılanabilir.

Dil kullanıcılarını hedef dili kullanan sosyal bir aktör olmaya yönlendiren bu işbirlikçi algı beraberinde kültürel gerçekliği getirir. Hedef dilin toplumsal boyutta kullanımı ilkesini temel alan yaklaşım, öğreneni "çeşitli durumlarda, belirli bir çevrede ve özel bir hareket sahasında" gerçekleştirmekle yükümlü görevleri olan toplum bireyleri olarak tanımlar. Ortak Başvuru Metni, söz konusu eylemleri gerçekleştirmek için kullanılan dilsel etkinlikler aslında çok daha geniş bir sosyal bağlamın parçasıdır ve tüm bu dilsel etkinlikler o sosyal bağlamın içinde anlam kazanır. Bu çerçevede yabancı dil öğretiminde toplumdilbilimsel ve edimbilimsel beceri önemli bir yer tutmaktadır.

Hedef dilin etkin olarak kullanıldığı coğrafyanın uzağında ve bu sebeple dilin ait olduğu sosyokültürel bağlamdan kopuk sayılabilecek bir yabancı dil öğretimi çerçevesinde konuşma becerisi, belki de en güç geliştirilecek dil becerisi

olarak ortaya çıkmaktadır. Çalışmanın temeli bu bakış açısına dayanmakta olup, Türkiye’de Fransızca’yı yabancı dil olarak eylem odaklı yaklaşımla öğrenenlerin konuşma becerisi, eksiklikleri ve zorlukları, nedenleriyle birlikte ele alınacaktır.

Yöntem

Eylem odaklı yabancı dil öğretimi çerçevesinde son derece önemli bir yer tutan konuşma becerisi, ancak söz konusu dilin günlük iletişim durumlarında sıklıkla kullanımıyla geliştirilebilir. Araştırmamıza denek oluşturan öğrenen grubu Türk olmakla birlikte Fransızca’yı yabancı dil olarak Türkiye’de ve eylem odaklı yabancı dil yaklaşımı çerçevesinde öğrenmektedirler. Dört temel dil becerisini eşsüremlili geliştirmeyi hedefleyen süreç haftada 20 saatlik bir ders programı izlemektedir. Buna karşın, yaşadıkları coğrafyanın hedef dilin günlük iletişim dili olarak konuşulduğu ülkelere uzaklığı nedeniyle söz konusu dili sınıf ortamı dışında etkin biçimde kullanma olanakları bulunmamaktadır. Konuşma becerileri sınıf ortamında gerçekleştirilen sanal etkileşim örnekleriyle sınırlı kalan öğrenen grubunda edindikleri dilsel bilgileri özgün kullanıma aktarmada yetersizlikler gözlenmektedir.

Bilindiği gibi, eylem odaklı yaklaşım, öğreneni belirlenmiş durumlarda, belirli bir görevi yerine getirecek biçimde konuşlandırmaktadır. Söz konusu görevler, hedef dilin günlük yaşamdaki gerçek gereksinimler çerçevesinde kullanımına ilişkindir. Öyleyse öğrenenin, öğrenme sürecinin merkezinde yer aldığı eylem odaklı bir dil eğitimi politikası benimseyen ‘Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nin standart olarak belirlediği kazanımlar, yabancı dil eğitimine yönelik yöntem kitaplarındaki etkinliklerle mümkün müdür?

Bu soruya açıklık getirme temeline dayalı araştırma, bir restoranda geçen garson-müşteri diyalogu örneğinden, hedef dil aracılığıyla sorunu çözmekle görevlendirilmiş Türk öğrenci grubunun kullandıkları dilin sosyokültürel ve günlük konuşma diline uygunluğunu incelemeyi hedeflemektedir. Araştırma çerçevesinde, dil kullanım sürecinde beklendiği nezaket ve hitap biçimleri, gündelik yaşam için gerekli hizmet isteme stratejileri, gerek yöntem kitaplarında verilen modele, gerekse ‘Diller İçin Avrupa Başvuru Metni’ standartlarına uygunluğu bakımından incelenecek, eksiklikler ve nedenleri sorgulanacak, çözüm önerileri sunulacaktır.

Analiz ve Bulgular

Bourguignon (2006), iletişim kurmanın kendi başına bir anlam ifade etmediğini, ancak eylemlere aracılık ettiğinde bir anlam kazandığını altını çizer. Bir başka deyişle sosyal aktör olarak tanımladığımız öğrenen, hedef dili yalnız iletişim kurma amaçlı kullanmayacak, bununla sosyal bir eylem gerçekleştirecek. Yabancı dil aracılığıyla ve bir başkasıyla ortak eylem gerçekleştirmek öğrenende toplumsal boyutta dil kullanımı becerisi gerektirmektedir ki bu da dil eğitim sürecinde dilbilimsel yetiye paralel olarak toplumdilbilimsel yetinin kazandırılmanın önemini ortaya çıkarır. Grice'ın da altını çizdiği gibi işbirlikçi eylemin gerçekleşebilmesi için iletişimde uygun ifadelerin kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir.

Araştırmaya bütüncü oluşturan sosyal aktörlere şöyle bir sanal bağlam sunulup eyleme geçerek sorunu çözmeleri istenmiştir:

“Akşam yemeği için bir restorandasınız. Siparişinizi veriyorsunuz fakat garson, seçtiğiniz ana yemeğin bulunmadığını söyleyerek size başka bir seçenek sunuyor. Bu öneriyi beğenmiyorsunuz ve başka bir sipariş veriyorsunuz. Yemeğiniz bittikten sonra hesabı ödüyorsunuz.”

A2 dil seviyesindeki Türk öğrenen grubundan gelen sorunu çözmeye yönelik Fransızca sözel tepkiler kelimesi kelimesine Türkçeye çevirildiğinde şu sonuçlar ortaya çıkmaktadır:

- Nasıl sipariş vermişler?
- Je veux un poulet avec des pommes de terre. (Patatesle tavuk istiyorum.)
- Moi, je prends steak et frites. (Ben, et ve patates kızartması alırım.)
- Je vais prendre du poulet avec du riz. (Pilavla tavuk alacağım.)
- Y a-t-il un sandwich dans ce restaurant ? (Bu restoranda bir sandviç var mıdır?)
- Seulement un verre d'eau. (Yalnızca bir bardak su.)
- Donnez-moi un verre d'eau, je suis venu à pied, je suis fatigué. (Bana bir bardak su verin(iz), yürüyerek geldim, yoruludum.)

- Je préfère le poisson parce que je fais un régime. Poisson avec des légumes. (Balık tercih ediyorum çünkü rejim yapıyorum. Sebzeyle balık.)
- Tu peux apporter un thé. (Bir çay getirebilirsin.)

Pek çok yöntem kitabında “rica etmek” anlamında kullanılan “je voudrais” nezaket isteme kalıbı öğretilmesine karşın aktörlerin çoğu “istiyorum, alacağım, alırım” gibi hedef kültürce kaba algılanabilecek buyruk içerikli kalıplara başvurmuştur. Üstelik bu istek formüllerinin pek azına “lütfen” nezaket ifadesinin eşlik ediyor olması dikkat çekiyor. Bunun yanı sıra “yürüyerek geldim, yoruldu, rejim yapıyorum” gibi açıklama ifadeleri hiçbir yöntem kitabında yer almamakla birlikte hedef kültürdeki mevcut durumda nasıl algılanıp, yorumlanacağı ayrı bir araştırma konusu olabilir. Öte yandan “siz” yerine “sen”li ifadeler Fransız dil ve kültüründe tanımadık kişilerle ve genel başlıkla tüm ticari diyaloglarda sakınılması vurgulanan konuşma biçimleridir. Bütüncede incelenen söz kalıplarında özellikle “Bir çay getirebilirsin.” istek kalıbı örtük olarak buyruk ifadesi olmakla birlikte “sen”li hitap biçimi dilsel nezaket ölçütleriyle örtüşmemekte ve sözün muhatabının sosyal saygınlığını, yani olumlu yüzünü etkileyen bir olumsuz nezaket örneğidir.

- İstenen yemeğin olmadığını söyleyen garsona verilen ilk tepki nasıl olmuş?
- Alors, qu’est-ce que tu me proposes? (O halde, ne önerirsin ?)
- Alors, qu’est-ce que je vais manger ? (O halde, ne yiyeceğim ?)
- Qu’est-ce que vous proposez pour moi, avez-vous un plat special? (Benim için ne önerirsiniz, özel bir yemeğiniz var mı ?)
- Qu’est-ce que vous conseillez ? (Ne tavsiye edersiniz ?)
- Mmm... Je ne peux pas choisir... Est-ce que vous m’aidez s’il vous plaît ? (Mmm... Seçemiyorum, acaba bana yardım eder misiniz, lütfen ?)
- Garsonun yeni yemek önerisine verdikleri sözel tepkiler neler olmuş ?
- Non, non. Je déteste le poulet. (Hayır, hayır. Tavuktan nefret ederim.)
- Oh non, je n’aime pas ça. Je pense que ce n’est pas délicieux. (Oh, hayır, bunu sevmem. Sanırım lezzetli değil.)
- Ce n’est pas d’accord, je ne veux pas de chou dans mon plat parce que je n’aime pas le chou et ensuite je veux une sauce de tomate avec ça et

un verre de vin rouge. (Olmaz, yemeğimin içinde lahana istemiyorum çünkü lahana sevmem, ayrıca domates sosu ve bir bardak kırmızı şarap da istiyorum.)

Duruma ilişkin verilen yönergede garsonun önerdiği yemeği beğenemeyip başka bir yemek sipariş etmeleri, istenen öğrenen grubunda çoğunlukla rastlanan “sevmem, istemem, nefret ederim” şeklindeki olumsuz nezaket ifadeleri dikkat çekerken bu kalıpları hiçbir yöntem kitabı ve sınıf içi etkinliklerde görmemiş olmalarına karşın kullanmaları eğitsel çerçevede sosyodilbilimsel eksiklikler olduğuna işaret etmektedir.

Sayınca çok az olmakla birlikte garsonun önerisinin başka bir yemek sorularak örtük biçimde reddedildiği durumlar da gözlenmektedir:

- Euh... Est-ce qu'il y a du poulet ? (Euh... Tavuk var mı acaba ?)
- Est-ce que vous avez les fruits de mer ? (Deniz mahsulleri var mı acaba ?)

Bütüncemizi oluşturan ve garson-müşteri arasında geçen diyaloglardan inceleme ve yorumlama açısından belki de en ilgi çekicisini bütün olarak gözlemleyecek olursak:

G: İyi günler genç bayan. Ne arzu ederdiniz?

M: Ah, iyi günler bayım. Patatesle tavuk istiyorum.

G: Euh... Tavuğumuz yok. Başka bir şey arzu eder miydiniz acaba? Balıkla beyaz şarap uygun mudur?

M: Euh! Balık ve beyaz şaraptan nefret ederim! TAVUK İSTİYORUM BEN!

G: Hanımefendi, maalesef tavuğumuz yok diyorum!

M: Poff, bu inanılmaz!

G: Menümüzde başka şeyler var.

M: Tamam, tamam. Kuzu etiniz var mı?

G: Elbette ve çok lezzetli!

M: Bir şişe kırmızı şarap da istiyorum!

G: Bir şişe mi?!

M: Evet, tüm şarabı içeceğim! Problem mi var?

G: Hayır, hayır, bu harika!

Bir buyruk ifadesi olarak “istiyorum” kalıbıyla verilen sipariş, garsonun sunduğu başka bir yemek seçeneğine “nefret ederim” ret yanıtıyla daha da nezaket ölçütlerinin dışına çıkarak gerek dilsel, gerekse kişilerarası ilişki bağlamında gerilime zemin hazırlıyor. “Bu inanılmaz”, “tamam, tamam”, “problem mi var?” şeklindeki abartılı ve hedef kişiyi alçaltan, olumlu yüzünü zedeleyen söylemler, açık biçimde yapılmış olumsuz nezaket stratejileri olarak karşımıza çıkmaktadır.

- Hesabı nasıl istemişler?Ça coûte combien ? (Ne kadar tutuyor ?)
- Est-ce que vous prenez le prix ? (Ücreti alır mısınız ?)
- Je dois payer combien au total ? (Toplamda ne kadar ödemeliyim ?)
- Le prix s’il vous plaît. (Ücret lütfen.)
- Est-ce que vous pouvez venir ? (Gelebilir misiniz acaba ?)
- Je vous dois combien ? (Size borcum ne kadar ?)
- Combien est-ce que nous allons payer au total ? (Toplamda ne kadar ödeyeceğiz acaba ?)
- Ah, je dois partir! Je suis en retard! Ça fait combien? (Ah, gitmek zorundayım! Geç kaldım! Ne kadar yapıyor?)
- Pardon mademoiselle ! Puis-je payer l’addition ? (Pardon genç bayan ! Hesabı ödeyebilir miyim ?)
- Pardon ! Est-ce que je peux prendre l’addition s’il vous plaît ? (Pardon, acaba hesabı alabilir miyim lütfen ?)
- Je veux payer ! (Ödemek istiyorum !)
- Ça coûte combien ma viande et mon vin ? (Ne tutuyor benim et ve şarap ?)

Yöntem kitaplarında benzer durumlar için verilen en yaygın hesap isteme söz kalıbı “l’addition s’il vous plaît” (hesap lütfen) olmasına karşın bütüncümüzde çoğunluklu olarak manav, pazar, fırın gibi küçük ticaret bağamlarında kullanılan “ne kadar tutuyor”, “borcum ne kadar”, “ne kadar ödemeliyim”, “ödemek istiyorum”, “benim et ve şarap ne tutuyor” türünde formüllere rastlanmaktadır. Bunun dışında hedef kültürde neredeyse hiçbir bağlamda kullanılmayan “ücret lütfen” şeklinde bir kullanım da saptanmaktadır. Bu kullanımlar ne hedef kültürdeki söy-

leyişle ne de dil kullanıcısı aktörün ait olduğu kültürün söyleyiş biçimiyle örtüşmektedir.

Yine bütüncede sosyodilbilimsel çerçevede göze çarpan ve nezaket bağlamında hem sözel iletişimi hem de kişilerarası ilişkiyi çıkmaza sokabilecek hesaba itiraz ifadeleri görülmektedir:

- Oh mon Dieu ! Ce n'est pas possible. Je ne peux pas manger un poulet, mon plat est arrivé en retard et je dois payer beaucoup pour cette catastrophe ! C'est très cher ! (Aman Allahım ! Olacak şey değil. Tavuk yiyemiyorum, yemeğim geç geldi ve bu facia için çok para ödemek zorundayım ! Çok pahalı !)
- Mais, c'est très cher! Je ne veux pas payer. (Fakat, bu çok pahalı! Ödemek istemiyorum.)

Öncelikle bir restoranda hesaba itiraz etmek için “çok pahalı”, “ödemek istemiyorum” gibi ifadeler kullanılması hedef kültürde pek rastlanan bir durum değildir. Buna paralel olarak da hiçbir yöntem kitabında benzer bir durum ya da söz kalıbı örneği görmek olası değildir. Öyleyse dil kullanıcısı olarak görülen sosyal aktörler bu ve benzeri söz ifadelerini ne sebeple ve hangi örneğe dayanarak kullanmışlardır türünden sorular, yabancı dil öğretiminde sosyodilbilimsel becerinin yerini ve önemini gözden geçirme gereksinimi ortaya koymaktadır.

Sonuç

Çalışmada toplumsal boyutta yabancı dil kullanımını ve farklı kültürel özelliklere sahip kişilerle iletişim kurarak, ortak eylemler gerçekleştirebilmeyi hedef alan bir yaklaşımla Fransızca öğretiminin durumu araştırılmıştır. Fransızca'yı yabancı dil olarak öğrenmekte olan ve A2 dil seviyesine sahip bir grup Türk öğrenene verilen, gündelik, olağan bir iletişim durumunda sorunu gidermek üzere eyleme geçmeleri istenmiştir. Elde edilen veriler ‘Diller İçin Avrupa Başvuru Metni’, kriterleri göz önünde bulundurularak sosyodilbilimsel ve edimibilimsel uygunlukları incelenmiştir. Bu incelemeler sonucunda sosyal aktör olarak algılanan öğrenen grubunun kendilerine verilen durum için kullandıkları sözel ifadelerin evrensel nezaket ölçütlerine uygun düşmediği saptanmıştır. Dili, sosyokültürel bağlamın bir ürünü olarak betimleyen ‘Diller İçin Avrupa Başvuru Metni’, yabancı dil öğretiminde sosyodilbilimsel ve edimibilimsel yetinin önemini vurgulamaktadır. Hedef dili toplumsal boyutta, yani ana dil kullanıcılarıyla sözlü ve yazılı iletişim boyutunda kullanmak, kişilerarası ilişkileri yönetmenin

ve birlikte bir eylem gerçekleştirmenin en temel koşuludur. Hedef dil aracılığıyla toplumsal bir eyleme girişen sosyal aktör, sosyokültürel ve sosyodilbilimsel yetersizlikleri nedeniyle iletişim sürecinde uygun ifadeleri kullanmayarak niyetini doğru biçimde aktaramamıştır. Bu yetersizliğin, dil kullanımının sınıf ortamı için üretilmiş, yapay iletişim durumlarıyla sınırlı kalmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Türk öğrenenlerin Fransızca’yı okul dışında, doğal bir iletişim sürecinde etkin biçimde kullanamamaları, edinilmiş sözel ifadelerin sürekli tekrarına olanak sunmamaktadır. Doğal bir etkileşim sürecine aktarılmayan dil kalıpları kısa sürede unutulmuş, dil kullanıcısı tarafından başvurulmamış ve hatta kimi zaman ana dildeki karşılığında çevrilerek aktarılmıştır. Bu durum, iletişimi ke-sintiye uğratabilmekte, yanlış anlaşılmalara ve kişilerarasındaki ilişkilerde anlaş-mazlıklara, çatışmalara zemin hazırlayabilmektedir.

Bütüncüde incelenen iletişim durumunda dil kullanıcıları gerek sipariş verir-ken, gerek kendilerine önerilen seçeneği geri çevirirken, gerekse hesabı isterken sosyodilbilimsel bağlamda yetersiz kalmış ve bu nedenle hedef dilin iletişim dü-zenlemelerine uygun davranmamıştır.

Bu eksiklikleri olabildiğince aza indirebilmek için Türkiye’de yabancı dil ola-rak Fransızca eğitimi sürecini öğrenenlerin hedef dili daha etkin biçimde kullana-bilecekleri, doğala yakın iletişim etkinlikleriyle zenginleştirmek yararlı olacaktır. Bu konuda eğitim teknolojilerinden, sosyal ağlardan, sanal alışveriş sitelerinden yararlanılabileceği gibi hedef dilin günlük iletişim dili olarak kullanıldığı bir ülkeyle sınıf eşleşmesi yapmak, karşılıklı ve sürekli iletişim ortamı sağlayarak günlük konuşma dilini etkin kullanma olanağı sağlayacaktır. Bu gibi etkinlik-ler kuşkusuz öğrenenin toplumbilimsel ve kültürel açıdan zenginleşmesine katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

Bourguignon, C. (2006). De l'approche communicative à l'approche communic'actionnelle : une rupture épistémologique en didactique des langues-cultures. *Synergie Europe*, 1, pp. 58-71.

Conseil de l'Europe. (2001). *Un cadre européen commun de référence pour les langues : Apprendre, enseigner, évaluer*, Paris : Éditions Didier.

Grice, H. P. (1975). Logic and Conversation. Dans P. Cole & J. L. Morgan (Dir.), *Speech acts* (pp. 41-58). New York : Academic Press.

Puren, C. (2004). L'évolution historique des approches en didactique des langues-cultures, ou comment faire l'unité des unités didactiques. Dans Le nouveau bulletin de l'ADEAF, n° 89, avril 2005, pp. 40-51. Accessible en ligne : <https://www.christianpuren.com/mes-travaux/2004c/>